

מִטְעֵי מַעֲשֵׂה יָדַי לְהִתְפָּאֵר. לְאִינּוֹן דְּאַחֲרֵי בּוֹ,
וְלִאִינּוֹן בִּתְרָאִי, אֶתְעַר מְלָה. וְלִית לָךְ מְלָה
בְּאֻרֵייתָא, אוּ אֶת זַעֲרָא בְּאֻרֵייתָא, דְּלִית בָּהּ
רְזִין עֲלָאִין, וְטַעְמִין קַדִּישִׁין, וְכַּאֲחַ חוֹלְקֵיהוֹן
דִּידְעִין בְּהוּ.

רעיא מהימנא

פְּקוּדָא לְמַבְנֵי מִקְדָּשָׁא לְתַתָּא, בְּגוּוּנָא דְבִי
מִקְדָּשָׁא דְלַעֲיָלָא, בְּמַה דְאַתְּ אָמַר,
מָכוֹן לְשַׁבְּתָךְ פְּעֻלַת יי'. דְּאַצְטְרִיךְ לְמַבְנֵי בִי
מִקְדָּשָׁא לְתַתָּא, וְלַעֲלָאָה בְּגוּוֹיָה עֲלוּתָא בְּכָל יוֹמָא,
לְמַפְלַח לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּהָא עֲלוּתָא
אַקְרִי עֲבוּדָה.

וְהֵהוּא בִי בְּנִשְׁתָּא, אַצְטְרִיךְ לְמַבְנֵי לִיָּה
בְּשִׁפִּירוֹ סְגִיָּא, וְלֹאֲתַקְנָא לִיָּה בְּכָל

לשון הקודש

רעיא מהימנא

מִצְוָה לְבָנוֹת בֵּית מִקְדָּשׁ לְמִטָּה כְּמוֹ
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁלְמַעֲלָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
מָכוֹן לְשַׁבְּתָךְ פְּעֻלַת הוּא, שֶׁצְרִיךְ לְבָנוֹת
בֵּית מִקְדָּשׁ לְמִטָּה וּלְהִתְפַּלֵּל בְּתוֹכוֹ
תְּפִלָּה בְּכָל יוֹם, לְעִבּוֹד אֶת הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהֲרִי תְּפִלָּה נִקְרָאת עֲבוּדָה.
וְאוֹתוֹ בֵּית הַכְּנֶסֶת צְרִיךְ לְבָנוֹתוֹ בְּיַפִּי

לְאוֹתָם הָאֲחוּזִים בּוֹ (תְּפִאֲרַת). וְתַטְעֲמוּ,
כְּנֶאֱמַר נֶצֶר מִטְעֵי מַעֲשֵׂה יָדַי
לְהִתְפָּאֵר. לְאוֹתָם שֶׁאֲחוּזִים בּוֹ,
וְלֹאֲוֹתָם אֲחֵרוֹנִים הַתְּעוֹרֵר הַדְּבָר. וְאִין
לָךְ דְּבָר בְּתוֹרָה אוּ אֹת קַטְנָה בְּתוֹרָה
שָׂאִין בָּהּ סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים וְטַעְמִים
קְדוּשִׁים. אֲשֶׁרֵי חֲלַקְם שֶׁל הַיּוֹדְעִים
בָּהֶם.

תְּקוּנֵינוּ, יְהֵא בִּי כְּנִשְׁתָּא דְלִתְתָּא, כִּיִּימָא לְקַבֵּל
בִּי כְּנִשְׁתָּא דְלְעִילָא.

בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לְתִתָּא, אִיהוּ קָאִים כְּגוּוּנָא דְבֵית
הַמִּקְדָּשׁ דְלְעִילָא, דְקָאִים דָּא לְקַבֵּל דָּא.
וְהָהוּא בִּי מִקְדָּשָׁא, כָּל תְּקוּנוֹי, וְכָל פּוּלְחָנוֹי, וְכָל
אֵינוֹן מְאֵנוֹ, וְשִׁמְשׁוֹי, כְּלָהוּ אֵינוֹן כְּגוּוּנָא דְלְעִילָא.
מִשְׁכְּנָא דְקָא עֶבֶד מֹשֶׁה בְּמִדְבָּרָא, כְּלָא הָוָה
כְּגוּוּנָא דְלְעִילָא.

בִּי מִקְדָּשָׁא דְכְּנָא שְׁלֵמָה מְלִפָּא, הוּא בִּי נִיִּיחָא
כְּגוּוּנָא עֲלָאָה, בְּכָל אֵינוֹן תְּקוּנֵינוּ, לְמַחְוֵי
בְּתִקּוּנָא דְלְעִילָא, בִּי נִיִּיחָא וְאַחֲסִנְתָּא. הָכִי בִּי
כְּנִשְׁתָּא, אֲצַטְרִיךְ בְּכָל תְּקוּנֵי שְׁפִירוֹ, לְמַחְוֵי כְּגוּוּנָא
עֲלָאָה, לְמַחְוֵי בֵּית צְלוּתָא, לְאַתְקַנָּא תְּקוּנֵינוּ
בְּצְלוּתָא, כְּמָה דְאוּקְמוּהָ.

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

מֹשֶׁה בְּמִדְבָּר, הֵבֵל הָיָה כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה.
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁבְּנָה שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ, הוּא
בֵּית מְנוּחָה כְּדִגְמָא עֲלִיוֹנָה בְּכָל אוֹתָם
תְּקוּנֵים, לְהִיוֹת בְּתִקּוּן שְׁלֹמֶעֱלָה בֵּית
מְנוּחָה וִירְשָׁה. כִּךְ בֵּית הַכְּנֶסֶת צְרִיךְ
בְּכָל תְּקוּנֵי הַיְפֵי, לְהִיוֹת כְּדִגְמָא עֲלִיוֹנָה,
לְהִיוֹת בֵּית תְּפִלָּה, לְתַקֵּן תְּקוּנֵים
בְּתְּפִלָּה, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרוּחָה.

רַב וּלְתַקְּנוּ בְּכָל הַתְּקוּנִים, שְׁהָרִי בֵּית
הַכְּנֶסֶת שְׁלֹמֶעֱלָה עוֹמֵד כְּגוּוּנָא בֵּית
הַכְּנֶסֶת שְׁלֹמֶעֱלָה.
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לְמִטָּה הוּא עוֹמֵד כְּמוֹ
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שְׁלֹמֶעֱלָה, שְׁעוֹמֵד זֶה כְּגוּוּנָא
זֶה. וְאוֹתוֹ בֵּית מִקְדָּשׁ, כָּל תְּקוּנוֹי וְכָל
עֲבוּדוֹתָיו וְכָל אוֹתָם כְּלִים וְשִׁמְשׁוֹי,
כְּלָם הֵם כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה. הַמִּשְׁכָּן שֶׁעָשָׂה

וְהָהוּא בִּי מִקְדָּשָׁא דְלַהוּי בֵּיה חֲלוּנוֹת, דְּכַתִּיב,
 (דניאל ו) וּבִזְיוֹן פְּתִיחָן. כְּגִוּוֹנָא דְלַעִילָא, וְעַל
 דָּא (שיר השירים ב) מִשְׁגִּיחַ מִן חֲלוּנוֹת מִצִּיץ מִן
 הַחֲרָבִים. וְאִי תִימָא אֲפִילוּ בְחַקְלָא, כְּגִין דְרוּחָא
 לַהוּי סָלִיק. לָאוּ הָכִי, דְהָא אֲנִן צְרִיכִין בֵּית וְלִיפָא
 לְאַשְׁתַּכְּחָא בֵּית לְתַתָּא, כְּגִוּוֹנָא דְבֵית עֲלָא, לְנַחְתָּא
 דִּיזְרָא עֲלָא לְדִיזְרָא תַתָּא.

וְתוּ דְהָהוּא צְלוּתָא, וְהָהוּא רוּחָא, אֲצַטְרִיךְ
 לְסַלְקָא, וְלִנְפַקָא מִגּוֹ עֲאֲקוּ, בְּאַרְחַ מִיִּשְׂרָאֵל,
 לְקַבֵּל יְרוּשָׁלַם. (דף ט' ע"א) וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים קיח) מִן
 הַמִּצַּר קָרָאתִי יְהוָה, דְּאֲצַטְרִיךְ אֶתְרִי דְחִיק בְּעֲאֲקוּ,
 לְשִׁדְרָא בְּגִיחַ הָהוּא רוּחָא, דְלָא יִסְטִי לִימִינָא
 וְלִשְׂמָאלָא. וּבְחַקְלָא לָא יִכִּיל קָלָא לְשִׁדְרָא לִי
 הָכִי, דְהָא כְּגִוּוֹנָא דָּא קָלָא דְשׁוֹפָר, אֶתְדַחֵיָא לְבַר
 בְּאַרְחַ מִיִּשְׂרָאֵל, מִגּוֹ אֶתְרִי דְחִיק, וְאֲזִיל וּבַקַּע רְקִיעִין.

לשון הקודש

וְאוֹתוֹ בֵּית מִקְדָּשׁ שִׁיחֵיו בּוֹ חֲלוּנוֹת, וְעוֹדָא, שְׂאוֹתָהּ תַפְלָה וְאוֹתָהּ רוּחַ
 שְׁכֵתוֹב (דניאל ו) חֲלוּנוֹת פְּתוּחִים. כְּמוֹ
 שְׁלֹמֶעֱלָה. וְעַל זֶה (שיר ב) מִשְׁגִּיחַ מִן
 חֲלוּנוֹת מִצִּיץ מִן הַחֲרָבִים. וְאִם תֹּאמַר,
 אֲפִלוּ בְשִׁדְרָה, כְּדִי שֶׁהָרוּחַ תִּהְיֶה עוֹלָה?
 לֹא כֹה, שֶׁהָרִי אֲנִי צְרִיכִים בֵּית, וְאִין
 לְהַמְצִיא בֵּית לְמַטָּה כְּמוֹ בֵּית עֲלִיזוֹן,
 לְהוֹרִיד דִּיזְרָא עֲלִיזוֹן לְדִיזְרָא תַתָּתוֹן.

וְעוֹדָא, שְׂאוֹתָהּ תַפְלָה וְאוֹתָהּ רוּחַ
 צְרִיכִים לְעֲלוֹת וּלְצֵאת מִתּוֹךְ מְצוּקָה
 בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל כְּגִוּוֹת יְרוּשָׁלַם. וְעַל זֶה
 כְּתוּב מִן הַמִּצַּר קָרָאתִי יְהוָה. שְׁצַרִיךְ
 מְקוֹם דְחִיק בְּצַרָה לְשַׁלַּח בְּתוֹכוֹ אוֹתָהּ
 רוּחַ שְׁלֵא יִסְטָה יְמִינָה אוֹ שְׂמָאלָה.
 וּבְשִׁדְרָה לֹא יִכִּיל הַקּוֹל לְשַׁלַּח אוֹתוֹ כֹּה,
 שֶׁהָרִי כְּמוֹ זֶה קוֹל הַשׁוֹפָר נִדְחָה הַחוּצָה

וְסָלִיךְ בְּסָלִיכוֹ, לְאַתְעָרָא רוּחָא לְעִילָא.

וְאִי תִימָא, הָא כְּתִיב, (בראשית כד) וַיַּעַז יַעֲחֹק לְשׁוֹחַ בְּשָׂדֵה. שְׂאֵנִי יַעֲחֹק, דְּמַלְהָ אַחְרָא הָוָה בֵּיתָ, מַה דְּלֹא הָוָה בְּכָל עֲלָמָא. וְתוּ דְהֵאֵי קָרָא לְאוּ לְחֵבִי אַתָּא, דְּיִדְאֵי בְּשָׂדֵה אַחַר לָא הָוָה מְצַלִּי וְהָא אוֹקִימְנָא. (ע"כ רעיא מהימנא).

תַּנְיָא אָמַר רַבִּי אַבְא, זַכָּאָה חוֹלְקִיהוֹן, דְּאֵינּוֹן דְּזַכָּאָן לְמִימַר שִׁירְתָא דָא בְּהֵאֵי עֲלָמָא, דְּזַכָּאָן לְמִימַר לָהּ בְּעֲלָמָא דְּאֵתִי. וְשִׁירְתָא דָא, אַתְבְּנִי בְּעֵשְׂרִין וַתְּרִין אַתְוּוֹן קַדִּישָׁן גְּלִיפִין, וּבְעֵשֶׂר אַמִּירוֹן, וְכֹלָא אַתְרֵשִׁים בְּשָׂמָא קַדִּישָׁא, וְכֹלָא שְׁלִימוּתָא דְּשָׂמָא קַדִּישָׁא, וְהָא אַתְעָרְנָא מְלִי.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּהֵיִא שְׁעָתָא דַּהּוּוּ קַיִימִין

לשון הקודש

שְׁנִינֵי, אָמַר רַבִּי אַבְא, אֲשֶׁרֵי חֲלָקִים שֶׁל אוֹתָם שְׁזַכָּאִים לוֹמַר שִׁירָה זוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, שְׁזַכָּאִים לְאַמְרָה לְעוֹלָם הַבָּא. וְשִׁירָה זוֹ נִבְנְתָה בְּעֵשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת קְדוּשׁוֹת חֲקוּקוֹת וּבְעֵשֶׂר אַמִּירוֹת, וְהַכֹּל נִרְשָׁם בְּשֵׁם הַקְּדוּשׁ, וְהַכֹּל שְׁלֵמוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ, וְהֵרִי עוֹרְרֵנוּ הַדְּבָרִים.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שְׁהִיוּ

בְּדַרְדֵּךְ יֵשֶׁר מִתּוֹךְ מְקוֹם דְּחוּק, וְהוֹלֵךְ וּבּוֹקֵעַ רְקִיעִים, וְעוֹלָה בְּעִלְיָה לְעוֹרֵר רוּחַ שְׁלַמְעֵלָה.

וְאֵם תֹּאמַר, הֵרִי כְּתוּב (בראשית כד) וַיַּעַז יַעֲחֹק לְשׁוֹחַ בְּשָׂדֵה? שׁוֹנָה יַעֲחֹק, שְׁדָבֵר אַחַר הָיָה בּוֹ מַה שְׁלֹא הָיָה בְּכָל הָעוֹלָם. וְעוֹד, שְׁפָסוּק זֶה לֹא לָזֶה הוּא בָּא, שְׁוֹדַאי בְּשָׂדֵה לֹא הָיָה מִתְפַּלֵּל, וְהֵרִי

בְּאַרְנֵי. (ע"כ רעיא מהימנא)

יִשְׂרָאֵל עַל יַמָּא, וַהֲוֹי אֲמַרֵי שִׁירְתָּא, אֲתַגְלִי קִדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא עֲלֵיהוּ, וְכָל רְתִיבוּי וְחִילוּי, בְּגִין דִּינִדְעוּן
 לְמַלְפִּיהוֹן, דְּעֵבַד לֹזֶן כָּל אֵינּוֹן נַסִּין וּגְבוּרָאן, וְכָל
 חַד וְחַד יָדַע וְאַסְתַּכֵּל, מַה דְּלֹא יָדְעוּ וְאַסְתַּכְּלוּ
 שְׂאֵר נְבִיאֵי עֲלֵמָא.

דְּאֵי תִימָא דְלֹא יָדְעִין וְלֹא אֲדַבְּקוּ חֲכַמְתָּא
 עֲלָאָה, מִן שִׁירְתָּא דָּא תַחְמִי, דִּכְלָהוּ
 בְּחֲכַמְתָּא אֲסְתַּכְּלוּ, וַיִּדְעוּ מַלְיָן וְאַמְרוּ. דְּאֵי לָאו
 חֲכִי, אֵיךְ אֲמָרוּ כְּלָהוּ מַלְיָן אֲחֲדִין, דְּלֹא סָטוּ אֵלִין
 מֵאֵלִין, וְמַה דְּאָמַר דָּא, אָמַר דָּא, וְלֹא אֲקַדִּים מְלָה
 דָּא, לְמַלְהָ דָּא, אֲלֵא כְּלָהוּ בְּשִׁקּוּלָא חֲדָא, וְרוּחָא
 דְּקוּדְשָׁא בְּפוּמָא דְכָל חַד וְחַד, וּמַלְיָן אֲתַמְרוּ כְּלָהוּ
 כְּאֵלוּ נִפְקִין מְפוּמָא חַד. אֲלֵא וְדְאֵי כּוּלָהוּ
 בְּחֲכַמְתָּא עֲלָאָה אֲסְתַּכְּלוּ, וַיִּדְעוּ מַלְיָן עֲלָאִין.

לשון הקודש

תראה שכלם הסתכלו בחכמה וידעו
 דברים ואמרו. שאם לא כן, איך אמרו
 כלם מלים אחידות שלא סטו אלה
 מאלה, ומה שאמר זה – אמר זה, ולא
 הקדים מלה זו למלה זו, אלא כלם
 במשקל אחד, ורוח הקדש בפי כל אחד
 ואחד, וכל הדברים נאמרו כאלו יצאו
 מפה אחד? אלא ודאי כלם בחכמה
 העליונה הסתכלו, וידעו דברים

עומדים ישראל על הים ואומרים שירה,
 התנגלה הקדוש ברוך הוא עליהם, וכל
 מרכבותיו וחילותיו, כדי שיכירו את
 מלכם שעשה להם כל אותם נסים
 וגבורות, וכל אחד ואחד ידע והתבונן
 מה שלא ידעו והתבוננו שאר נביאי
 העולם.

שאם האמר שלא ידעו ולא הדביקו
 השיגו חכמה העליונה – מן השירה הזו

וְרוּחָא דְקוּדְשָׁא בְּפוּם כָּל חַד וְחַד.

וְאַפִּילוּ אֵינוֹן דְּבִמְעֵי אִמְהוֹן, הוּוּ אִמְרֵי שִׁירְתָּא
 כְּלָהוּ בְּחֻדָּא, וְהוּוּ חֲמָאן כְּלָהוּ, מַה דְּלֹא
 חֲמָא יְחֻזְקָאֵל נְבִיאָה. וְעַל כֵּן הוּוּ כְּלָהוּ מִסְתַּכְּלֵי,
 כְּאֵלוּ חֲמָאן עֵינָא בְּעֵינָא. וְכֵד סִימּוּ מְלִין, כְּלָהוּ
 מִתְּפִסְמָאן בְּנַפְשֵׁיהוּ, וְתֹאבּוֹן לְמַחְמֵי וְלֹא־סְתַכְּלָא,
 וְלֹא הוּוּ בְּעָאן לְנַטְלָא מִתַּמָּן, מִסְגִּיאוֹת תִּיאוּבְתָא.

בְּהֵי־הִיא שְׁעֵתָא, אָמַר מֹשֶׁה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 בְּנִיךְ מִסְגִּיאוֹת תִּיאוּבְתָא לֹא־סְתַכְּלָא בְּךָ,
 לֹא בְּעָאן לְנַטְלָא מִן יַמָּא. מַה עָבַד קְדָשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, אִסְתִּים יְקָרִיה לְבַר לְמַדְבְּרָא, וְתַמָּן אֲתַגְּלֵי
 וְלֹא אֲתַגְּלֵי.

אָמַר לֹזֵן מֹשֶׁה לְיִשְׂרָאֵל, כַּמָּה (ס"א זְמַנִּין לְנַטְלָא מִתַּמָּן, וְלֹא

לשון הקודש

עֲלִיוֹנִים, וְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ בְּפִי כָּל אֶחָד
 וְאַחֶר.
 וְאַפִּילוּ אוֹתָם שְׂבַמְעֵי אִמָּם הָיוּ כָּלָם
 כְּאֶחָד אוֹמְרִים שִׁירָה, וְהָיוּ כָּלָם רוֹאִים
 מַה שְּׁלֹא רָאָה יְחֻזְקָאֵל הַנְּבִיאַ, וְעַל כֵּן
 הָיוּ כָּלָם מִסְתַּכְּלִים כְּאֵלוּ רוֹאִים עֵין
 בְּעֵין. וְכִשְׂסִימוּ הַדְּבָרִים, כָּלָם מְבַשְּׂמִים
 בְּנַפְשָׁם וְתֹאבִים לְרֹאוֹת וְלֹא־סְתַכְּלֵי, וְלֹא
 הָיוּ רוֹצִים לְנִסֵּעַ מִשָּׁם מְרַב הַשְּׁתוֹקְקוֹת.
 בְּאוֹתָהּ שָׁעָה אָמַר מֹשֶׁה
 לְקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: בְּנִיךְ לֹא רוֹצִים
 לְנִסֵּעַ מִן הַיָּם מְרַב הַשְּׁתוֹקְקוֹת לְהַסְתַּכְּלֵי
 בְּךָ. מַה עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא?
 הַסְתִּיר אֶת כְּבוֹדוֹ הַחוּצָה לְמַדְבְּרָא, וְשָׁם
 הַתְּגַלָּה וְלֹא הַתְּגַלָּה.
 אָמַר לָהֶם מֹשֶׁה לְיִשְׂרָאֵל: כַּמָּה (פְּעַמִּים

זְמַנֵּינָא אֲמִינָא לְנִטְלָא מִתַּמָּן וְלֹא בְּעִיתוֹן עַד
 דִּי אַחֲזֵי לֹון זִינָא יִקְרָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 בְּמִדְבָּרָא, וּמִיַּד הָווּ תְּאָבִינ, וְלֹא נִטְלוּ, עַד דְּאַחִיד
 בְּהוּ מֹשֶׁה וְאַחֲמֵי לֹון זִינָא יִקְרָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא בְּמִדְבָּרָא, כְּדִין מְסֻגִּיאוֹת תִּיאֻבְתָּא וְרַעוּתָא
 לְאַסְתִּבְלָא, אֲנִטִּיל לֹון מֹשֶׁה, הָדָא הוּא דְכִתִּיב
 וַיִּסַּע מֹשֶׁה אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּם סוּף וַיַּצְאוּ אֶל מִדְבַר
 שׁוּר. מָאֵי מִדְבַר שׁוּר. מִדְבָּרָא, דִּהוּ בְּעָאן
 לְאַסְתִּבְלָא בֵּיה, זִינָא יִקְרָא דְמִלְכָּא קְדִישָׁא, וְעַל
 דָּא אֶקְרִי מִדְבַר שׁוּר: אֲסְתִּבְלוּתָא שָׁם.

וַיִּלְכוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בְּמִדְבַר וְלֹא מָצְאוּ מַיִם. (שמות)

טו) וַאֲיֵן מַיִם אֶלָּא תוֹרָה, שְׁנַאמַר (ישעיה נה)

הוּי כָּל צְמָא לְכוּ לַמַּיִם. אָמַר רַבִּי יִיסָא, וְכִי מָאן
 יְהֵב לְהוּ אוֹרֵייתָא הָבָא, וְהָא עַד כְּעַן לֹא אֲתִיְהִיבַת
 לֹון אוֹרֵייתָא.

לשון הקודש

יִשְׂרָאֵל מִיַּם סוּף וַיַּצְאוּ אֶל מִדְבַר שׁוּר.
 מַה זֶה מִדְבַר שׁוּר? מִנְהִיג שְׁהִיו רוצים
 לְהַסְתִּבֵּל בּוֹ, זִיו כְּבוֹדוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ
 הַקְּדוֹשׁ, וְעַל זֶה נִקְרָא מִדְבַר שׁוּר – שָׁם
 הַסְתִּבְלוּת.

וַיִּלְכוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בְּמִדְבַר וְלֹא מָצְאוּ
 מַיִם. וַאֲיֵן מַיִם אֶלָּא תוֹרָה, שְׁנַאמַר (ישעיה
 נה) הוּי כָּל צְמָא לְכוּ לַמַּיִם. אָמַר רַבִּי

לְנִסַּע מִשָּׁם, וְלֹא רָצוּ) פְּעַמִּים אָמַרְתִּי לְנִסַּע
 מִשָּׁם וְלֹא רָצִיתֶם? עַד שֶׁהִרְאָה לָהֶם זִיו
 כְּבוֹדוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמִדְבַר,
 וּמִיַּד הָיוּ תְּאָבִיִּים. וְלֹא נִסְעוּ, עַד שֶׁאַחַז
 בָּהֶם מֹשֶׁה וְהִרְאָה לָהֶם זִיו כְּבוֹדוֹ שֶׁל
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמִדְבַר. אִזּוּ מִרְב
 תְּשׁוּקָה וְרָצוֹן לְהַסְתִּבֵּל הִסִּיעַ אוֹתָם
 מֹשֶׁה. זֶהוּ שְׁכִתוּב וַיִּסַּע מֹשֶׁה אֶת

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֵינּוֹן נִפְקוּ לְמַדְבָּרָא לְאַסְתַּכְּלָא, קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נָטַל זִינָא יִקְרָא דִּילִיָּה מִתַּמָּן, וְאֵינּוֹן אָזְלוּ לְאַסְתַּכְּלָא (לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא) בֵּיתָה, וְלֹא אֲשַׁכְּחוּהוּ. וְאוּלִּיפְנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תוֹרָה אֶקְרִי, וְאִין מִים אֶלָּא תוֹרָה, וְאִין תוֹרָה אֶלָּא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, עַד דַּהּוּ אֲזִילִי בְּמַדְבָּרָא, אֶתְגַּלִּי עָלְיֵיהּ רְשׁוּתָא אַחְרָא, דְּשָׂאֵר עַמִּין, הֵהוּא דְשָׁלִיט בְּמַדְבָּרָא, וְאַעֲרַעוּ בְּהוּ תַמָּן. חֲמוּ יִשְׂרָאֵל, דְּלֹא הָוָה הֵהוּא זִינָא יִקְרָא דְמַלְכֵיהוֹן, הָדָא הוּא דְכַתִּיב, וַיִּבְאוּ מִרְתָּהּ וְלֹא יָבִילוּ לְשִׁתּוֹת מִים מִמֶּרְתָּהּ. מָאִי טַעְמָא. כִּי מָרִים הֵם, לָא אֶתְבַּסֵּם נַפְשֵׁיהּוּ כְּקַדְמִיתָא. וְלֹא עוֹד אֶלָּא דַּאֲתִי לְקַטְרָנָא עָלְיֵיהּוּ.

לשון הקודש

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים בְּמַדְבָּר, הִתְגַּלְּהָ עֲלֵיהֶם רְשׁוּת אַחֶרֶת שֶׁל שָׂאֵר הָעַמִּים, אוֹתוֹ שֶׁשׁוּלֵט בְּמַדְבָּר, וּפְגַשׁ בָּהֶם שָׁם. רְאוּ יִשְׂרָאֵל שֶׁזֶה לֹא הָיָה אוֹתוֹ זֵיו כְּבוֹד מַלְכָּם. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב וַיִּבְאוּ מִרְתָּהּ וְלֹא יָבִילוּ לְשִׁתּוֹת מִים מִמֶּרְתָּהּ. מָה הַטַּעַם? כִּי מָרִים הֵם. לֹא הִתְבַּשְׂמָה נַפְשָׁם כְּבַתְחִלָּה. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא שֶׁבָּא לְקַטְרָנָא עֲלֵיהֶם.

יִסָּא, וְכִי מִי נִתֵּן לָהֶם כָּאֵן תוֹרָה, וְהָרִי עַד עַכְשָׁו לֹא נִתְּנָה לָהֶם תוֹרָה?
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הֵם יָצְאוּ לְמַדְבָּר לְהַסְתַּכְּלָא, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נָטַל זֵיו כְּבוֹדוֹ מִשָּׁם, וְהֵם הִלְכוּ לְהַסְתַּכְּלָא (לְקוּדְשׁ-בְּרִיךְ-הוּא) בּוֹ וְלֹא מָצְאוּ אוֹתוֹ. וְלִמְדֵנוּ שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִקְרָא תוֹרָה, וְאִין מִים אֶלָּא תוֹרָה, וְאִין תוֹרָה אֶלָּא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

מַה כְּתִיב, וַיִּצְעַק אֶל יי' וַיֹּזְרְחוּ יי' עֵינַי, (ד' ט' ע"ב)
 וַאֲיֵן עֵץ אֶלֶּא תוֹרָה, דְּכְתִיב, (משלי ג) עֵץ חַיִּים
 הִיא לַמַּחְזִיקִים בָּהּ. וַאֲיֵן תוֹרָה, אֶלֶּא קְדָשָׁא בְּרִיד
 הוּא. רַבִּי אַבְּא אָמַר, אֵינן עֵץ אֶלֶּא קְדָשָׁא בְּרִיד
 הוּא, דְּכְתִיב, (דברים ט) כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה, עֵץ
 הַשָּׂדֶה וְדָאֵי, דָּא עֵץ שָׂדֶה דְתַפּוּחִין קְדִישִׁין. וְכַד
 אֲתַנְּלִי זֵיו יִקְרָא דְמַלְפָּחוֹן עַל־יְהוּ, כְּדִין וַיִּשְׁלַךְ אֶל
 הַמַּיִם וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם. מָאֵי וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם.
 דְּקַטְיִנְגוֹרָא אֲתַעְבִּיד סַיִנְגוֹרָא.

אָמַר רַבִּי אַבְּא, תָּא חֲזִי בְּקַדְמִיתָא כַּד עָאֵלוּ
 יִשְׂרָאֵל בְּקַיִמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא, לָא
 עָאֵלוּ כְּדָקָא יְאוּת. מָאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּאֲתַנְּזְרוּ וְלָא
 אֲתַפְּרְעוּ, וְלָא אֲתַנְּלִינְיָא רְשִׁימָא קְדִישָׁא. פִּינּוֹן דְּמָטוּ
 הָבֵא, מַה כְּתִיב, שָׁם שָׁם לֹא חֶק וּמִשְׁפָּט. תַּמָּן
 עָאֵלוּ יִשְׂרָאֵל בְּתַרְיִן חוֹלְקִין קְדִישִׁין, בְּהַהוּא גְלוּיָא

לשון הקודש

עליהם, אז וישלך אל המים וימתקו
 המים. מה זה וימתקו המים? שקטגור
 נעשה סנגור.

אמר רבי אבא, בא ראה, בתחלה
 בשנכנסו ישראל לברית של הקדוש
 ברוך הוא, לא נכנסו בראוי, מה הטעם?
 כי נמולו ולא נפרעו, ולא התגלה הרשם
 הקדוש. פינן שהגיעו לכאן מה פתוב?

מה פתוב? ויצעק אל ה' ויזרחו ה' עין,
 ואין עץ אלא תורה, שכתוב (משלי ג) עץ
 חיים היא למחזיקים בה. ואין תורה
 אלא הקדוש ברוך הוא. רבי אבא אמר,
 אין עץ אלא הקדוש ברוך הוא, שכתוב
 (דברים ט) כי האדם עץ השדה, עץ השדה
 ודאי, זה עץ שדה של תפוחים קדושים
 (מלכות), וכשהתגלה זיו כבוד מלכם

דַּאתְגַּלְיָא רְשִׁימָא דְלִהוֹן, וְאַקְרוּן חֶק וּמִשְׁפָּט. חֶק:
 בְּמָה דַּאתְ אָמַר (משלי כא) וַתִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וְחֶק
 לְנַעֲרֹתֶיהָ. וּמִשְׁפָּט: בְּמָה דַּאתְמַר (תהלים פא) מִשְׁפָּט
 לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. וְשֵׁם נִסְהוּ, בְּהִחוּא אֶת קַדִּישָׁא. בְּמָה
 דַּאתְ אָמַר, כִּי חֶק לְיִשְׂרָאֵל הוּא. בְּסִפְרָא דְרַב
 יִיבָא סָבָא, אָמַר מְלָה עַל הַהוּא חוּטְרָא קַדִּישָׁא.

וַיֹּאמֶר אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל יְיָ אֱלֹהֶיךָ. (שמות)
 (טו) וַיֹּאמֶר, מָאֵי וַיֹּאמֶר. לָא כְּתִיב מָאֵן
 קָאמַר דָּא. אֵלָא קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אָמַר. רַבִּי
 חֲזַקִּיָּה אָמַר, שְׁמַעִינָן (נ"א מִשְׁמַע) אֲמִירָה סְתָם,
 מֵאֲמִירָה סְתָם. דְּכְתִיב, (שמות כד) וְאֵל מוֹשֶׁה אָמַר עֲלֶיהָ
 אֵל יְיָ. אָמַר, לָא כְּתִיב מָאֵן קָאמַר. אוֹף חָכָא
 וַיֹּאמֶר סְתָם, וְלֹא כְּתִיב מָאֵן קָאמַר.

לשון הקודש

על אותו מִטָּה קְרוּשׁ.
 וַיֹּאמֶר אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל ה' אֱלֹהֶיךָ. וַיֹּאמֶר, מַה זֶה וַיֹּאמֶר? לֹא כְּתוּב מִי אָמַר אֶת זֶה. אֵלָא הַקְּרוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר. רַבִּי חֲזַקִּיָּה אָמַר, שְׁמַעִנּוּ (מִשְׁמַע) אֲמִירָה סְתָם מֵאֲמִירָה סְתָם, שְׁכַתוּב (שמות כד) וְאֵל מוֹשֶׁה אָמַר עֲלֶיהָ אֵל ה'. אָמַר, לֹא כְּתוּב מִי אָמַר. אִף כָּאֵן וַיֹּאמֶר סְתָם, וְלֹא כְּתוּב מִי אָמַר.

שָׁם שָׁם לוֹ חֶק וּמִשְׁפָּט. שָׁם נִכְנָסוּ יִשְׂרָאֵל לְשַׁנֵּי חֲלָקִים קְרוּשִׁים בְּאוֹתוֹ גְּלוּי שְׁהַתְּגַלְהָה הַרְשָׁם שְׁלָהֶם, וְנִקְרְאוּ חֶק וּמִשְׁפָּט. חֶק – כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי לא) וַתִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וְחֶק לְנַעֲרֹתֶיהָ. וּמִשְׁפָּט – כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר מִשְׁפָּט לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. וְשֵׁם נִסְהוּ – בְּאוֹתוֹ אֹת קַדְשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר כִּי חֶק לְיִשְׂרָאֵל הוּא. בְּסִפְרוֹ שֶׁל רַבִּי יִיבָא סָבָא אָמַר הַדְּבָר

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מִשְׁמַע דְּכִתְיִב, וַיִּצְעַק אֵל יי' וַיִּזְרְחוּ יי' עֵינָי, מִהֲבָא מִשְׁמַע וַיֹּאמֶר, וּמִשְׁמַע מָאן אָמַר מִלָּה. לְקוּל יי' אֱלֹהֶיךָ, לְקוּלִי מִיִּבְעֵי לִיָּהּ. אֵלָּא לְהֵחֳוֹא קוּל דְּעָאֵלוּ בֵּיתָהּ.

אָמַר רַבִּי אַבְיָא, פְּתַר דְּאֵתְנַגְלִיא בְּהוּ רְשִׁימָא קַדִּישָׁא, עָאֵלוּ בְתֵרִין חוּלְקִין קַדִּישִׁין, כְּמָה דְּאֵתְמַר, וּכְיֻן דְּעָאֵלוּ בְּאֵלִין תֵּרִין, עָאֵלוּ בְּאֵלִין תֵּרִין חוּלְקִין אֲחֵרְגִין, דְּכִד יִסְתַּלְקוּן בְּאֵלִין תֵּרִין אֲחֵרְגִין, יִתְחַבְרוּן בְּאֵלִין, וְלֹא מִמְנַעֵי בְּרַבָּאן, וּבְגִין כֶּד, בְּאֵלִין מָטוּ בְּרַבָּאן, (וּבְגִינֵי כֶד בְּאֵלִין מָטוּ) עַד מִלְכָּא קַדִּישָׁא.

וּמֵאֵתְרִיָּה דְקָרָא אֲשֶׁתְּמַע מִלָּה, דְּכִתְיִב, וַיֹּאמֶר אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמָע. וַיֹּאמֶר: דָּא מִלְכָּא קַדִּישָׁא. וּמֵאֵי קֹאמַר, אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמָע לְקוּל יי'.

לשון הקודש

בְּשֵׁנֵי אֵלֵהּ, נִכְנְסוּ בְּשֵׁנֵי הַחֲלָקִים הָאַחֲרִים הִלְלוּ, שְׂכַפְאֲשֶׁר יַעֲלוּ בְּשֵׁנֵי הָאַחֲרִים הִלְלוּ, יִתְחַבְרוּ בְּאֵלֵהּ וְלֹא יִמְנְעוּ הַבְּרָכוֹת, וְלִכְּן בְּאֵלֵהּ מְגִיעוֹת הַבְּרָכוֹת (וּמְשוּם כֶּד בְּאֵלֵהּ מְגִיעִים) עַד הַמְּלֻךְ הַקְּדוּשׁ.

וּמִמְקוֹמוֹ שֶׁל הַכְּתוּב נִשְׁמָע הַדָּבָר, שְׂכַתוּב וַיֹּאמֶר אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמָע. וַיֹּאמֶר

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מִשְׁמַע שְׂכַתוּב וַיִּצְעַק אֵל ה' וַיִּזְרְחוּ ה' עֵינָי, מִכָּאן מִשְׁמַע וַיֹּאמֶר, וּמִשְׁמַע מִי אָמַר דְּכִד זֶה. לְקוּל ה' אֱלֹהֶיךָ? לְקוּלִי הִיָּה צְרִיךְ לְהִיֹּת! אֵלָּא לְאוֹתוֹ קוּל שְׂנַכְנְסוּ בּוּ.

אָמַר רַבִּי אַבְיָא, אַחַר שְׁהִתְנַגְּלָה בְּהֵם רִשָּׁם הַקְּדוּשׁ, נִכְנְסוּ בְּשֵׁנֵי חֲלָקִים קְדוּשִׁים, כְּמוֹ שְׂנַאמַר, וּכְיֻן שְׂנַכְנְסוּ

אֱלֹהֶיךָ, כְּמֵה דֹאֵת אָמַר (דברים ד) כִּי יִי אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר
 אוֹכְלָה הוּא, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וְהִיָּשֶׁר בְּעֵינָיו
 תַּעֲשֶׂה: דָּא צְדִיק. וְהֶאֱזֹנֶת לְמִצּוֹתָיו: דָּא נֶצַח.
 וְשִׁמְרַת כָּל חֻקָּיו: דָּא הוֹד. בֵּינוֹן דְּעָאֵלוּ בְּאֵלִין, הָא
 מָטוּ לְמַלְכָּא קַדִּישָׁא. לְבַתָּר מַה כְּתִיב, כָּל הַמַּחֲלָה
 אֲשֶׁר שִׁמְתִי בַּמִּצְרִים לֹא אֲשִׁים עֲלֶיךָ כִּי אֲנִי יִי
 רַפְּאֵךְ. כִּי אֲנִי יִי: דָּא מַלְכָּא קַדִּישָׁא.

אֲשֶׁתִּמְעַ, דְּכָל מָאן דְּנָטִיר לְהֵאִי רְשִׁימָא
 קַדִּישָׁא, מִיָּה סָלִיק עַד מַלְכָּא
 קַדִּישָׁא עֲלָאָה. מָאִי מִשְׁמַע. מִשְׁמַע אֵינוֹן תְּרִין,
 דְּאִתְכַּנְּשׁ בְּהוּ זֶרְעָא, וּמִשָּׁח רְבוּת קַדְשָׁא, דְּשִׁדְיִין
 לִיָּה בְּפִיִּם אֲמָה, (ועל דא) אֲתַקְשְׁרוּ כַּחֲדָא, וּמַלְכָּא
 עֲלָאָה עֲלִייהוּ, וְאֲתַקְשְׁרוּ בֵּיה. וְעַל כֵּן, מָאן דְּעָאֵל
 בְּאֵלִין תְּרִין, וְנָטִיר לֹוֹן, אֲתַקְשֶׁר בְּתִרִין אַחֲרֵנִין.

לשון הקודש

רַפְּאֵךְ. כִּי אֲנִי ה' - זֶה הַמַּלְאָךְ הַקָּדוֹשׁ.
נִשְׁמַע, שְׂכַל מִי שְׁשׁוֹמֵר אֶת הַרְשָׁם
 הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, מִמָּנּוּ עוֹלָה עַד הַמַּלְאָךְ
 הַקָּדוֹשׁ הָעֲלִיּוֹן. מַה מִשְׁמַע? מִשְׁמַע
 אוֹתָם שְׁנַיִם שֶׁהַתְּכַנְּס בְּהֵם הַזֶּרַע, וְשִׁמּוֹן
 מִשְׁחַת קִדְשׁ, שְׁשׁוֹפְכִים אוֹתוֹ בְּכִי
 הָאֲמָה, (ועל דהו) נִקְשְׁרוּ כַּחֲדָא, וְהַמַּלְאָךְ
 הָעֲלִיּוֹן עֲלֵיהֶם, וְנִקְשְׁרוּ בּוֹ. וְעַל כֵּן, מִי
 שְׁנִכְנַס בְּשֵׁנֵי אֱלֹהִים וְשׁוֹמֵר אוֹתָם, נִקְשֶׁר

- זֶה הַמַּלְאָךְ הַקָּדוֹשׁ. וּמַה אָמַר? אִם
 שְׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל ה' אֱלֹהֶיךָ, כְּמוֹ
 שְׁנֹאֲמַר כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר אוֹכְלָה הוּא -
 זֶה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וְהִיָּשֶׁר בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה
 - זֶה צְדִיק. וְהֶאֱזֹנֶת לְמִצּוֹתָיו - זֶה נֶצַח.
 וְשִׁמְרַת כָּל חֻקָּיו - זֶה הוֹד. בֵּינוֹן שְׁנִכְנְסוּ
 בְּאֵלָה, הָרִי הִגִּיעוּ לְמַלְאָךְ הַקָּדוֹשׁ. אַחַר
 כֵּן מַה כְּתוּב? כָּל הַמַּחֲלָה אֲשֶׁר שִׁמְתִי
 בַּמִּצְרִים לֹא אֲשִׁים עֲלֶיךָ כִּי אֲנִי ה'

וְעָאֵל בְּהוּ, וּבְדִין מָטִי לְמַלְכָּא קַדִּישָׁא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וּדְאִי מָאן דְּזָכִי בְּצַדִּיק, זָכִי בְּנִצְחָה וְהוּד, וְאֵלִין אֵינּוּן תְּלַתָּא, דְּאִתְּבְּרָכָא בְּהוּ בְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל. וּמָאן דְּזָכִי בְּהוּ, זָכִי בְּמַלְכָּא קַדִּישָׁא, וְעָאֵל בְּכֻלְהוּ אַרְבַּעָה.

וְלִקְבְּלֵי אַרְבַּעָה אֵלִין, נְטִירוּ לְהֵאֵי רְשִׁימָא קַדִּישָׁא, מֵאַרְבַּע מְלִין: נְטִירוּ דְּכְנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל, אֶסְתְּמְרוּתָא דְּנִדְהָ. נְטִירוּ דְּצַדִּיק, אֶסְתְּמְרוּתָא דְּשִׁפְחָה. נְטִירוּ דְּנִצְחָה, אֶסְתְּמְרוּתָא דְּבֵת עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת. נְטִירוּ דְּהוּד, אֶסְתְּמְרוּתָא דְּזוּנָה. וְעַל דָּא לְקוּל יִי' אֱלֹהֵיךָ, דָּא בְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל.

בְּמַח זָכָאן יִשְׂרָאֵל לְקַבְּלָא אִפִּי שְׂכִינְתָּא, בְּאַסְתְּמְרוּתָא מִן נִדְהָ. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ויקרא

לשון הקודש

הַקְדוּשָׁה הַזֶּה מֵאַרְבַּעָה דְּבָרִים: שְׁמִירָה שֶׁל כְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל – שְׁמִירָה שֶׁל נִדְהָ. שְׁמִירָה שֶׁל צַדִּיק – שְׁמִירָה שֶׁל שִׁפְחָה. שְׁמִירָה שֶׁל נִצְחָה – שְׁמִירָה שֶׁל בֵּית עֲבוּדֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת. שְׁמִירָה שֶׁל הוּד – שְׁמִירָה שֶׁל זוּנָה. וְעַל זֶה לְקוּל ה' אֱלֹהֵיךָ – זוּ כְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל.

בְּמַח זָכָאן יִשְׂרָאֵל לְקַבְּלָא פְּנֵי שְׂכִינְתָּא?

בְּשְׁנֵי הָאַחֲרִים וּנְכַנְסֵם בְּהֵם, וְאִזּוּ מְגִיעַ לְמַלְךְ הַקְדוּשָׁה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וּדְאִי מִי שְׁזוּכָה בְּצַדִּיק, זוּכָה בְּנִצְחָה וְהוּד וּשְׁלֹשֶׁת אֱלֹהִים, שְׁהַתְּבָרְכָה בְּהֵם כְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל. וּמִי שְׁזוּכָה בְּהֵם, זוּכָה בְּמַלְךְ הַקְדוּשָׁה, וּנְכַנְסֵם בְּכֻלְ הָאַרְבַּעָה.

וּבְכַנְגָד אַרְבַּעָה אֵלִין שְׁמִירָה לְרִשְׁמֵם

יח) וְאֵל אִשָּׁה בְּנִדַת טְמֵאָתָה לֹא תִקְרַב לְגִלּוֹת עֲרוֹתָהּ. מָאִי לְגִלּוֹת עֲרוֹתָהּ דָּא בְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל. וּבַהֲאֵי אַחִידוֹן וּמִתְקַשְׁרֵן מַלְיֵן אַחְרָנִין, דְּכִנְסַת יִשְׂרָאֵל אֶתְקַשְׁרַת בְּהוּ. וְהָא אֻקְמוּהָ מְלִי.

וְהַיִּשָּׂר בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה: דָּא צְדִיק. כְּמָה דְכָתִיב, (תהלים לד) עֵינַי יי' אֶל צְדִיקִים, לְאַסְתַּמְרָא

מִשְׁפָּחָה. (דף ט"א ע"א) וְהָא אֻקְיַמְנָא מְלִי. דְכָתִיב, (משלי

ל) וּשְׁפָחָה כִּי תִירַשׁ גְּבִירְתָּהּ, דְּגָרִים לְצְדִיק

דְּאֶתְדַבֵּק בְּשְׁפָחָה. וְהַאֲזַנְתָּ לְמִצְוֹתָיו: דָּא נְצַח,

לְאַסְתַּמְרָא (דְּלֹא שְׁקַר בֵּיהּ) דְּלֹא יַעוּל רְשִׁימָא דָּא בְּבַת

אֵל גְּבַר, וְלֹא יִשְׁקַר בֵּיהּ בְּנְצַח. דְכָתִיב, (שמואל א טו)

וְגַם נְצַח יִשְׂרָאֵל לֹא יִשְׁקַר. וּמֵאֵן דְּנָטִיר הָאֵי, קַיִים

מִצְוֹתָיו, דְכָתִיב, (שמות לד) כִּי לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל אֲחֵר.

וּשְׁמֵרַת כָּל חֻקָּיו: דָּא הוּד, לְאַסְתַּמְרָא מִן זִוְגָה.

לשון הקודש

גְּבִירְתָּהּ, שְׁגוּרָם לְצְדִיק שְׂדֵדְבַק בְּשְׁפָחָה. וְהַאֲזַנְתָּ לְמִצְוֹתָיו - זֶה נְצַח, לְהַשְׁמֵר (שְׁלֹא יִשְׁקַר בו) שְׁלֹא יִכְנִים רִשְׁם זֶה בְּבַת אֵל גְּבַר, וְלֹא יִשְׁקַר בְּנְצַח, שְׁפָחָה (שמואל-א טו) וְגַם נְצַח יִשְׂרָאֵל לֹא יִשְׁקַר. וּמִי שְׁשׁוּמֵר אֶת זֶה, קַיִים מִצְוֹתָיו, שְׁפָחָה (שמות לד) כִּי לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל אֲחֵר. וּשְׁמֵרַת כָּל חֻקָּיו - זֶה סוּד, לְהַשְׁמֵר מִן זִוְגָה.

בְּשִׁמְרָה מְנַדָּה, וְעַל זֶה כְּתוּב (ויקרא יח) וְאֵת אִשָּׁה בְּנִדַת טְמֵאָתָה לֹא תִקְרַב לְגִלּוֹת עֲרוֹתָהּ. מַה זֶה לְגִלּוֹת? זֶה בְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל, וּבְזֶה אַחֲזוּיִם וְנִקְשְׁרִים דְּבָרִים אַחֲרִים שְׁכִנְסַת יִשְׂרָאֵל נִקְשְׁרַת בְּהֵם. וְהָרִי בְּאֶרְצוֹ הַדְּבָרִים.

וְהַיִּשָּׂר בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה - זֶה צְדִיק, כְּמוֹ שְׁפָחָה (תהלים לד) עֵינַי ה' אֶל צְדִיקִים, לְהַשְׁמֵר מִשְׁפָּחָה. וְהָרִי בְּאֶרְצוֹ אֶת הַדְּבָרִים, שְׁפָחָה כִּי תִירַשׁ

**וְאֵלֶּיךָ הָאֵל, כִּמְהַרְבֵּי יָמִים, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָאִי
 דְּכַתִּיב (תהלים מה) חֲגוּר חֲרָבָה עַל יַרְדֵּי גְבוּר
 הַיָּם וְהַיָּבֵשׁ. אֵלֶּיךָ, כִּלְכִּיל מֵאֵן דְּמִזְרֵי גְרָמִיּוֹת, וְשׂוּי
 דְּחִילוֹ דְּחֲרָבָא שְׁנַנְא תְּקִיפָא לְקַבְלִיָּה. עַל יַרְדֵּי,
 מָאִי עַל יַרְדֵּי. דָּא רְשִׁימָא קַדִּישָׁא. כִּמְהַרְבֵּי יָמִים אָמַר,
 (בראשית כד) שִׁים נָא יַרְדֵּי תַחַת יַרְכֵי.**

**דְּבַר אַחַר חֲגוּר חֲרָבָה, כְּלוֹמַר, זִרְזוּ וְאֶתְקַוּוּ יַעֲרֹךְ
 בִּישָׁא, דְּאִיְהוּ חֲרָבָה. עַל יַרְדֵּי, עַל הַיָּם הַזֶּה
 רְשִׁימָא קַדִּישָׁא לְנִטְרָא לִיָּה. וְאִי נִטְרָא לִיָּה, כְּדִין
 אֶקְרִי גְבוּר, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶלְבִּישׁ לִיָּה
 בְּלְבוּשָׁיו, וּמֵאֵן לְבוּשָׁיו דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הוּד
 וְנִצְחָה. (נ"א וְהָרָה) דְּכַתִּיב, (תהלים קד) הוּד וְהָרָה לְבָשֶׁת.
 אִיךָ הָכָא הַיָּם וְהַיָּבֵשׁ, וְכִדִּין אֶתְדַבֵּק בְּרִי נִשׁ
 בְּמִלְפָּא קַדִּישָׁא כְּדָקָא יָאוֹת.**

לשון הקודש

ותקוף את היצר הרע שלך, שהוא
 חֲרָבָה, על יַרְדֵּי, על אותו רשם קדוש
 לשמור אותו. ואם שמר אותו אז נקרא
 גְבוּר, והקדוש ברוך הוא מלביש אותו
 בְּלְבוּשָׁיו. ומהו לְבוּשׁ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא? הוּד וְנִצְחָה (וְהָרָה), שְׁכַתוּב (תהלים קד)
 הוּד וְהָרָה לְבָשֶׁת. אִיךָ כֵּן הַיָּם וְהַיָּבֵשׁ.
 וְאִי נְדַבֵּק הָאָדָם בְּמִלְפָּא הַקְּדוּשׁ כְּרָאוּי.

זוהו הולך כמו ששנינו. אמר רבי
 יהודה, מה זה שכתוב (תהלים מה) חֲגוּר
 חֲרָבָה עַל יַרְדֵּי גְבוּר הַיָּם וְהַיָּבֵשׁ. אֵלֶּיךָ,
 כִּלְכִּיל מֵאֵן דְּמִזְרֵי גְרָמִיּוֹת וְשִׁים אֶת פֶּחַד
 הַחֲרִיב הַשְּׁנוּנָה הַחֲזָקָה כְּנִגְדוּ, עַל יַרְדֵּי –
 מה זה על יַרְדֵּי? זֶהוּ הַרְשָׁם הַקְּדוּשׁ, כְּמוֹ
 שְׁנַנְאֵמַר (בראשית כד) שִׁים נָא יַרְדֵּי תַחַת
 יַרְכֵי.

דְּבַר אַחַר חֲגוּר חֲרָבָה – כְּלוֹמַר, זִרְזוּ

מִכָּאן וְלִהְיָאָה, כָּל הַמַּחְלָה אֲשֶׁר שִׁמְתִי
 בְּמִצְרַיִם לֹא אֲשִׁים עֲלֶיךָ כִּי אֲנִי יי'
 רֹפֵאֶךָ. דָּא מִלְכָּא קַדִּישָׁא, וְעַל דָּא אִזְהַר לִזְנוֹן
 עַל הַהוּא מֶלֶךְ מִמֶּשׁ, דִּי־הֵב וּרְשִׁים בְּהוּ, וְלֹא
 יִתִּיר וְעַד כְּעַן לָא אֲתִי־הֵיבַת לְהוּ אִוְרִי־תָא, אֶלָּא
 כִּינּוּן דְּכִתִּיב, שָׁם שָׁם לֹא חֵק וּמִשְׁפָּט, מִיָּד וַיֹּאמֶר
 אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע וְגו'.

תָּא חֲזִי, כִּד בְּעָא קַדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא לְאִזְהָרָא
 לְיִשְׂרָאֵל, עַל אִוְרִי־תָא, בְּכַמְהָ מַלְיִן מְשִׁיךְ
 לְהוּ, בְּכַמְהָ מְשִׁיכֵן דִּחְבִּיבוּתָא, כְּבַר נָשׁ דְּמְשִׁיךְ
 בְּרִיָּה לְבִי רַב. וְתָא חֲזִי, לָא בְּעָא קַדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא
 לְמִיתֵב לְהוּ אִוְרִי־תָא, עַד דְּקָרִיבוּ בְּחֵדִיָּה. וּבְכַמְהָ
 קָרִיבוּ בְּחֵדִיָּה, בְּגִלּוּיָא דְרְשִׁימָא דָּא, כְּמָה דְאֲתַמַּר.

לשון הקודש

בא ראה, כְּשֶׁרְצָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְהִזְהִיר אֶת יִשְׂרָאֵל עַל הַתּוֹרָה, בְּכַמְהָ
 דְּבָרִים מְשִׁיךְ אוֹתָם, בְּכַמְהָ מְשִׁיכוֹת שֶׁל
 חִבִּיבוּת, כְּאֲדָם שְׁמוּשֶׁךְ בְּנוֹ לְבֵית הַרַב.
 וּבֵא רָאָה, לֹא רָצָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְתַת לְהֵם תּוֹרָה עַד שֶׁקָּרְבוּ אֵלָיו. וּבְכַמְהָ
 קָרְבוּ אֵלָיו? בְּגִלּוּי שֶׁל הַרְשָׁם הָזֶה, כְּמוֹ
 שֶׁנִּתְבָּאָר.

מִכָּאן וְהִלָּאָה - כָּל הַמַּחְלָה אֲשֶׁר
 שִׁמְתִי בְּמִצְרַיִם לֹא אֲשִׁים עֲלֶיךָ כִּי אֲנִי
 ה' רֹפֵאֶךָ. זֶה הַמֶּלֶךְ הַקְּדוּשׁ. וְעַל זֶה
 הִזְהִיר אוֹתָם עַל אוֹתוֹ דְּכָר מִמֶּשׁ, שְׁנֵתֵן
 וּרְשָׁם בְּהֵם וְלֹא יוֹתֵר. וְעַד עַכְשָׁו לֹא
 נִתְּנָה לְהֵם תּוֹרָה. אֶלָּא כִּינּוּן שְׁכִתּוּב, שָׁם
 שָׁם לֹא חֵק וּמִשְׁפָּט, מִיָּד - וַיֹּאמֶר אִם
 שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע וְגו'.